

Iz raznih držav

V NAŠI DRŽAVI

Pri senatorskih volitvah 12. novembra bo izvoljenih 47 senatorjev. Državni odbor za volitve senatorjev je imel 3. oktobra v Beogradu sejo pod predsedstvom predsednika senata in predsednika državnega odbora g. dr. Antona Korošca. Na tej seji je bilo določeno število senatorjev, ki bodo izvoljeni 12. novembra. Dravska banovina bo volila 4 senatorje, drinska 5, zetska 3, banovina Hrvatska 13, vrbaska 3, dunavska 8, moravska 5, varcarska 5, mesto Beograd s svojim upravnim področjem pa 1 senatorja. V vsej kraljevini bo dne 12. novembra izvoljenih skupno 47 senatorjev. Na omenjeni seji je državni odbor določil volivne odbore za vse volivne enote.

V DRUGIH DRŽAVAH

Francoska vlada proti komunistom. Francoski senat in zbornica sta zaključila zasedanje. Francoska vlada ima po zaključitvi polnomočje, da izda nadaljnje ukrepe proti komunistom. Vlada je že razpustila 27 občinskih svetov s komunistično večino in je postavila tem občinam komisarje. Nadalje je uvedeno proti 43 komunističnim poslancem in več sto komunističnim občinskim svetnikom sodno postopanje radi razširjanja nedovoljenih knjig in spisov.

Rusija osvaja baltiške države. Zadnjih smo beležili, da sta se pobotali sovjetska Rusija in Estonija na podlagi pokroviteljstva, katerega je zavzela Rusija nad

da napravi konec vladi nasilja. Beseda, ki je katera koli vlada da, mora tudi držati.*

Hitlerjevi mirovni pogoji

Nemški državni zbor se je sestel v Berlinu 6. oktobra popoldne. Kot glavni govornik je nastopil kancler Hitler, ki je v poldrugo uro trajajočem govoru orisal zasedbo Poljske, sodelovanje Nemčije z Rusijo, odnošaje do sosedov in je podal tudi mirovne pogoje. Kancler se je postavil v očigled zloma Poljske na stališče, naj bo vzhodna Evropa nemška in ruska, srednja Evropa pa naj bo prepuščena zanimanju Nemčije. Vojna se naj zaključiti in se naj sklene mir na splošni mirovni konferenci. Nemčiji se naj vrnejo kolonije in takoj bo pristala na delno razorožitev.

Ves Hitlerjev govor je bil prepleten z zvrčanjem krivde na sedanji obče nemirni položaj na verzajsko mirovno pogodbo, katera pa ne obstoja več za Nemčijo.

Za Jugoslavijo je važna iz Hitlerjevega govora naslednja kanclerjeva izjava: »Takoj po izvršeni priključitvi Avstrije k Nemčiji sem sporočil Jugoslaviji, da je tudi meja s to državo za Nemčijo odslej nespremenljiva in da želimo s to državo živeti v miru in prijateljstvu.«

*

Razmerje med Francijo ter Anglijo na eni strani in med Nemčijo na drugi strani se tudi po Hitlerjevem govoru ne bo spremenilo.

Predsednik angleške vlade Chamberlain bo v sredo, dne 11. oktobra, odgovoril na govor nemškega kanclerja Hitlerja.

Estonci, katerim je zasedla važnejša pristanišča, v katerih bo zgradila svoja vojna oporišča. Za Estonijo je prišla na vrsto Letonska, katero je zadela ista usoda kakor Estonijo. Najprej se je Letonija upirala ruskim zahtevam, toda ko je ista postavila na mejo 20 ruskih divizij, »da bi podprla svoje zahteve«, se je Letonska udala sili. Dne 5. oktobra je bila v Moskvi podpisana pogodba za deset let o medsebojni pomoči med Rusijo in Letonsko. Letonska prizna Rusiji pravico do ustanovitve oporišč za vojno brodoge v lukah Libava in Vindava, dalje več letališč in zavetišč za rusko topništvo. Ruska vojska ima pravico, da na svojo roko vzdržuje v vseh oporiščih točno določeno število vo-

Zemljevid baltiških držav, od katerih so spravili Rusi pod svoje pokroviteljstvo Estonijo (na karti Estland) ter Letonsko (Letland) in sedaj je na vrsti Litva (Litauen)

jaštva. V glavnem mestu Riga bodo oskrbeli Rusi obrambo proti napadom iz zraka. Rusija pa jamči Letonski meje proti vsem napadom od katere koli strani. Pogodba je stopila takoj v veljavo. — Za Letonsko pride sečaj na vrsto tretja od baltiških držav, Litva, kateri je že stavila ruska vlada predlog za sklenitev pogodbe o medsebojni pomoči. Dalje naj dovoli Litva Rusom dve letalski oporišči in prost prevoz za rusko blago preko litvanskega ozemlja v letonsko luko Libava in naj pristane na ljudsko glasovanje o pripadnosti vilenskega okrožja, katerega so Rusi sedaj odvzeli Poljski, a je mesto Vilna spadalo še po prevratu nekaj časa pod Litvo. — Baltiške države ležijo na severu Nemčije ob Baltiškem morju.

Sovjeti bi naj bili ob meji Indije. Kakor je znano našim čitateljem, so ustavili Rusi sovražnosti z Japonci v Mandžuriji nekaj dni pred tem, ko je bila sklenjena nenapadna pogodba med Nemčijo ter Rusijo. Po poročilih iz Njujorka od 3. oktobra so vkorakale sovjetske čete v najzapadnejšo pokrajino Kitajske, ki se imenuje Singkijang in vodijo čez njo pota čez pogorje Himalaja v angleško Indijo. Od Rusov zasedena pokrajina obsega 700.000 kvadrat kilometrov in ima 1.200.000 prebivalcev.

Zopet znaten uspeh Japoncev na Kitajskem. Poročilo iz japonske prestolnice Tokio trdi, da so obkolili Japonci v kitajski pokrajini Hunana 19 divizij in jih izločili iz vojne. Čete kitajskega maršala Čang kajšeka so pustile na bojišču — kakor poročajo napadalci Japonci — 10.000 mrtvih. — Nasprotno temu poročilu pa poročila nemški tiskovni urad, da se je Kitajcen v zadnjem trenutku posrečilo zaokreniti vojno srečo v svoj prid in da so pritiskali kitajske čete Japonce nazaj ter se tudi ubranile poraza.

Po krščanskem svetu

Sadevi brezverske šole so postali očitni na Francoskem. Početkom sedanjega stoletja je Francija dobila brezverno državno šolo. Verske zasebne šole naj bi se zatrle. V to svrhu je bila izdana prepoved verskih redov in njihovega delovanja v šolah. Verski redovi so bili ukinjeni, njihovi člani so morali iz Francije, samostani so se izpraznili. To pa je jako kvarno vplivalo na udeležbo Francije v katoliških misijonih. Od l. 1927. do l. 1933. se je število francoskih misijonarjev zmanjšalo za 45 odstotkov, število misijonarjev iz drugih držav pa je primerno naraslo. Tako se je število belgijskih misijonarjev povečalo za 35 odstotkov, nizozemskih za 50 odstotkov, irskih za 200 odstotkov, italijanskih za 85 odstotkov. Nemških misijonarjev po raznih misijonih je danes 12.000. Te številke so začeli natanko preučevati tudi takšni francoski politiki, kateri niso na verskem stališču. Vedno bolj so začeli uvidevati, da je nazadovanje števila francoskih misijonarjev pogubonosno za Francijo. Saj misijonarji delujejo predvsem za razširjenje božjega kraljestva med pogani, delujejo tudi za razširjenje kulture v smislu svoje lastne domovine. Iz tega uvidevanja je vzniklo spoznanje, da so omenjeni šolski in protirendovniški zakoni iz početka sedanjega stoletja Franciji v škodo. Drugi so ugotovili

škodljivost teh zakonov tudi z oziroma na notranje razmere Francije, ker je brezverna državna šola vzgojila v Franciji socialiste in komuniste, ki so nesreča za Francijo. Iz teh razlogov se pripravlja revizija in preosnova navedenih zakonov. Tej preosnovi se zoperstavlja svobodomiselnost učitelstva, ki je socialističnega in komunističnega mišljenja, in pokroviteljica svobodomiselnost naprednega učitelstva: socialistična in komunistična stranka, ki jo je sedaj vlada kot državni nevarno razpustila.

Duhovnik-junak. Španija je bila za časa državljanske vojne pozorišče velikih junških dejanj katoliške duhovščine, ki bodo ostala zabeležena v zgodovini. Tudi poljska duhovščina se je v mesecu septembru ob navalu tujih čet na poljsko ozemlje odlikovala s svojo zvestobo do dušnopastirskega poklica in požrtvovalno ljubeznijo do domovine. Papež Pij XII. je v javnem govoru pohvalil poljsko duhovščino, da ni pobegnila s svojih mest, marveč ostala doma, vršila svojo dušnopastirsko dolžnost ter dajala ljudstvu pogum. Nekateri so proslavili svoje ime z junškimi čini. Med temi je poljski vojaški kurat Anton Takovsky. Star je 62 let in je bil že med svetovno vojno vojaški duhovnik. Pozneje pa se je izuril za pilota in je bil eden najdrznejših in najbolj